

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team
Stafbureau

Nummer
6

Kenmerk
45716

Raad d.d.
22 februari 2017

Paragraaf begroting
7

Portefeuillehouder
ir. E. (Erik) Heinrich

Steller
S.P.T. (Sjoerd) van der Meer

Datum
15 december 2016

Onderwerp
Zienswijze gemeenteraad inzake Begroting 2017 en Meerjarenraming 2018-2020 bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie

Geadviseerd besluit

Te laten weten aan het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie dat de raad van Renkum geen zienswijze indient tegen de *Begroting 2017* en de *Meerjarenraming 2018-2020* van de bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie.

Toelichting op beslispunten

Doelstellingen samenwerking met Arnhem en Rheden

Gemeenten hebben bij de uitvoering van hun taken te maken met een uitbreiding en toenemende complexiteit van hun takenpakket in een veranderende maatschappelijke omgeving. Ook de verdergaande informatisering en de toenemende verwachtingen van inwoners en bedrijven zorgen dat er steeds hogere eisen worden gesteld aan de kwaliteit van de gemeentelijke taakuitvoering.

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, hebben de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden besloten om de krachten te bundelen op het gebied van beleidsneutrale uitvoeringsprocessen. Eind oktober / begin november 2015 hebben de raden van Renkum, Rheden en Arnhem (op basis van de *Business case EY*¹) daarom ingestemd met het oprichten van een intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie, waarin deze uitvoeringsprocessen zullen worden ondergebracht. Het oprichten van de uitvoeringsorganisatie is geregeld in de *Gemeenschappelijke regeling intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie* die per 1 maart 2016 getroffen.

De afgelopen maanden is gewerkt aan het opstellen van een bedrijfsplan voor de intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie – tegenwoordig de *Bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie* geheten. Het *Bedrijfsplan 2017-2020 De Connectie* (zie bijlage 1) beschrijft de producten en diensten die De Connectie gaat leveren en de wijze waarop wordt voldaan aan de doelstellingen (de vier K's) voor de intergemeentelijke samenwerking:

- Het verminderen van kwetsbaarheid (door het verbeteren van continuïteit).

¹ *EY – Intergemeentelijke Uitvoeringsorganisatie. Business case. Arnhem, Renkum, Rheden. Definitieve versie 27 augustus 2015.*

- Het vergroten van de kansen en aantrekkelijkheid van medewerkers op een op termijn schaarse arbeidsmarkt.
- Het leveren van minimaal gelijke kwaliteit tegen minimaal vier procent lagere kosten.

Begroting en meerjarenraming De Connectie

Op 14 december 2016 heeft het bestuur van De Connectie een aantal besluiten genomen op weg naar de inhoudelijk vormgeving van De Connectie. Een onderdeel hiervan is het vaststellen van de ontwerpbegroting die is opgesteld op basis van het bedrijfsplan. Op basis van artikel 15 van de *Gemeenschappelijke regeling intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie* wordt u de mogelijkheid geboden om een zienswijze op de *Begroting 2017* en de *Meerjarenraming 2018-2020* (zie bijlage 2) in te dienen.

U wordt geadviseerd om geen zienswijze in te dienen. Een voorstel voor de brief aan het bestuur van De Connectie met daarin uw reactie treft u bijgevoegd aan (zie bijlage 3).

Beoogd effect

Door het sturen van een brief waarin uw standpunt ten aanzien van de *Begroting 2017* en de *Meerjarenraming 2018-2020* wordt weergegeven, voert u uw controlerende taak uit.

Kader

- Gemeenschappelijke regeling intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie

Argumenten

De *Begroting 2017* en *Meerjarenraming 2018-2020* vloeien voort uit bedrijfsplan van De Connectie dat weer opgebouwd is uit de deelbedrijfsplannen voor de onderdelen die overgaan naar de bedrijfsvoeringsorganisatie. Het uitgangspunt is vooralsnog dat De Connectie start met het leveren van producten / diensten zoals de drie gemeenten dat nu ook zelf al doen. Door standaardisatie en harmonisatie wordt vervolgens gewerkt aan het komen tot één werkwijze voor de drie gemeenten.

Zoals aangegeven, moet het bedrijfsplan inzicht geven in hoeverre het onderbrengen van de uitvoeringstaken bij De Connectie voldoet aan de eerder genoemde doelstellingen (de vier K's) voor de intergemeentelijke samenwerking. Hieronder wordt aangegeven in hoeverre het onderbrengen van de uitvoeringstaken bij De Connectie voldoet aan deze doelstellingen (en de uitgangspunten voor het opstellen van het bedrijfsplan):

- *Het verminderen van kwetsbaarheid*

Door het samenbrengen van mensen met dezelfde werkzaamheden, wordt het uitvoeren van taken / de dienstverlening minder kwetsbaar. De Connectie gaat dit meten aan de hand van discontinuïteit van de dienstverlening en streeft daarbij naar een percentage van minder dan één procent.

- *Het vergroten van kansen voor medewerkers*

De Connectie gaat continu sturen op duurzame inzetbaarheid van medewerkers, door zich te richten op persoonlijke ontwikkeling en professionele groei. Hiervoor stelt De Connectie in het eerste jaar twee procent en de daaropvolgende jaren 1,8 procent van de totale loonsom ter beschikking.

Verder kunnen medewerkers balans aanbrengen tussen werk en privé door zelf hun werktijden te regelen. Daarbij wordt er van uitgegaan dat afspraken worden nagekomen, resultaten worden behaald en dat medewerkers goed bereikbaar zijn. De Connectie zorgt voor minder kwetsbare functies, kennisdeling en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Ook liggen er extra kansen voor medewerkers door inzet voor de beoogde veranderingen, het meebouwen aan de organisatie, *job rotation* (andere werkpakketten) en uitwisselingsprogramma's.

Onderwerp

Zienswijze gemeenteraad inzake Begroting 2017 bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie

Datum

Kenmerk

Pagina

15 december 2016

4571

2 van 7

- *Minimaal dezelfde kwaliteit tegen minimaal vier procent lagere kosten*
De samenwerking heeft over de drie gemeenten een besparing van 7,9 procent in 2020 en 10,6 procent vanaf 2021 tot gevolg. Voor Renkum betreft dit 4,5 procent in 2020 en 7,2 procent vanaf 2021.
- *De onderdelen die overgaan naar De Connectie*
Bij het treffen van de gemeenschappelijke regeling is ervoor gekozen niet ook al de over te dragen taken op te nemen in de regeling. In artikel 3, lid 2, van de *Gemeenschappelijke regeling intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie* is geregeld dat de deelnemers (later) bepalen welke taken worden overgedragen aan de uitvoeringsorganisatie. De volgende uitvoeringstaken worden overgebracht naar De Connectie:
 - Inkoop en aanbesteding
 - Facilitaire zaken en frontoffice
 - Documentaire informatievoorziening
 - Personeels- en salarisadministratie
 - Financiële administratie
 - Verzekeringen
 - Belastingen
 - Basisregistraties
 - Secretariaat

Niet alle onderdelen die in de *Business case EY* genoemd werden als potentiële taken om over te brengen naar de uitvoeringsorganisatie worden uiteindelijk met dit voorstel / besluit overgedragen. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat het bij een aantal taken niet verstandig is deze (nu) over te dragen aan De Connectie. Het betreft de volgende taken:

- Juridische zaken
- Receptie / telefonie
- Intergemeentelijk subsidiebureau
- Bestuurssecretariaat Arnhem
- Communicatie

Naast deze onderdelen die in hun geheel niet overgaan naar De Connectie, zijn in de afgelopen periode ook besluiten genomen ten aanzien van de knip in processen binnen een aantal onderdelen waarvan wordt voorgesteld deze wel over te brengen. Dit heeft tot gevolg dat de totale formatie en budgetten (materiële budgetten, kapitaallasten en overige personele kosten) dat vanuit Renkum overgaat naar De Connectie is afgenomen ten opzichte van de *Business case EY*. Wat formatie betreft gaat in plaats van de beoogde 43,36 fte uiteindelijk 32,67 fte over naar De Connectie.

- *Datum van overgang van de onderdelen naar De Connectie*
Hoewel het uitgangspunt was dat de uitvoeringstaken op 1 januari 2017 zouden worden overgebracht naar De Connectie, is de datum voor de overgang van de taken nu gesteld op 1 juli 2017. De reden hiervoor is dat meer tijd is uitgetrokken voor de bedrijfsplanfase, zodat er meer ruimte zou zijn voor medewerkers, leidinggevenden en de medezeggenschap om hun inbreng te leveren aan het bedrijfsplan; het bedrijfsplan en de transitieplannen beter op elkaar konden worden afgestemd; en om de plannen zorgvuldig te toetsen aan de samenwerkingsdoelen.

Kanttekeningen

Het beheersen van risico's is een cyclisch proces dat bestaat uit een aantal te nemen stappen, waarvan de eerste een risicoanalyse is. Voor het oprichten van De Connectie zijn de belangrijkste risico's inzichtelijk gemaakt. In onderstaande tabel zijn deze risico's (gegroepeerd op basis van de 4 K's) met een beschrijving van de situatie en beheersmaatregelen beschreven.

Onderwerp

Zienswijze gemeenteraad inzake Begroting 2017 bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie

Datum

Kenmerk

Pagina

15 december 2016

4571

3 van 7

4 K's	Risico's	Beheersmaatregelen
Kwaliteit	De kwaliteit van de dienstverlening zal na de start van De Connectie in het begin op onderdelen afnemen. Dit is gebruikelijk bij de start van nieuwe samenwerkingen omdat er een nieuwe situatie ontstaat waaraan betrokkenen moeten wennen.	Om de afname van de kwaliteit van de dienstverlening zoveel mogelijk te beperken en zo kort mogelijk te laten duren, nemen wij een paar maatregelen: <ul style="list-style-type: none"> - Wij zullen de rollen voor het demand management binnen de gemeente begin 2017 concreet invullen, zodat direct na aanstelling van de afdelingsmanagers binnen De Connectie de wederzijdse verwachtingen van de dienstverlening worden afgestemd en er op tactisch niveau voor 1 juli 2017 concrete werkafspraken gemaakt worden. - In de periode februari tot en met juni 2017 worden de operationele werkafspraken tussen medewerkers binnen de gemeenten en binnen de connectie geconcretiseerd. Doel hiervan is dat op de werkvloer precies bekend is wie wat en wanneer doet. Vooral bij taken die een start bij de gemeente kennen en een afronding bij De Connectie of andersom draagt dit bij aan een goede dienstverlening.
Kansen	Het risico bestaat dat kansen voor de medewerkers onvoldoende kunnen worden ingevuld door beperkingen vanuit bijvoorbeeld de begroting, het door De Connectie te leveren dienstenpakket, het sociaal plan of de CAR-UWO.	De Connectie gaat in het personeelsbeleid maatregelen opnemen om ondersteuning te bieden aan de ontwikkeling van en kansen voor medewerkers. Denk hierbij aan bijvoorbeeld snuffelstages, opleidingsmogelijkheden en coaching. Daarnaast zullen de gemeenten en De Connectie de kansen en mogelijkheden die binnen de organisaties ontstaan ook met elkaar delen, zodat medewerkers ook de kans kunnen krijgen om zich binnen een andere organisatie te ontwikkelen.
Kosten	Het risico bestaat dat de begrotingsdoelstellingen niet behaald worden waardoor mogelijk de gestelde besparingsdoelen niet bereikt worden, hiermee wordt specifiek bedoeld op de financiële doelstelling ICT. Een mogelijk gevolg hiervan is dat het terugverdienen van de transitiekosten evenals de besparing van 4 procent onder druk komen te staan.	Wij zullen met De Connectie de kosten en de kostenontwikkeling nauwlettend monitoren en daar stevig op sturen. Daarnaast zal er door De Connectie sturing op de kosten plaatsvinden door: <ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek uitvoeren voor 1 juli 2017 naar outputsturing en outputfinanciering om inzicht te krijgen in productprijzen, volumes en kostenstructuur en inzicht in welke kosten wel en niet direct beïnvloedbaar zijn. - Implementeren van outputsturing en outputfinanciering per 1 januari 2018. - Sturing op het realiseren van de veranderopgave middels een veranderplan. Het veranderplan wordt gemonitord en bij afwijkingen besproken met de opdrachtgever. Indien veranderingen niet kunnen worden doorgevoerd omdat de drie gemeenten het niet eens worden over een nieuwe, gestandaardiseerde en geharmoniseerde werkwijze, een verhoging van de bijdrage voorleggen aan het bestuur. - Een planning- en control cyclus inrichten bij De Connectie met maandelijkse rapportages en gesprekken over uitgaven en resultaten. - Onderscheid maken tussen innovatie van dienstverlening en achterstanden. Achterstanden doorberekenen aan de veroorzaker en middels een actieplan de achterstanden wegwerken. - Ten behoeve van de ICT doelstelling wordt een specifiek plan van aanpak opgesteld voor 1 maart 2017.
Kwetsbaarheid	Het risico bestaat dat doordat taken overgedragen zijn aan De Connectie kwetsbare functie binnen de gemeente ontstaan.	Wij zullen binnen onze gemeente de achterblijvende functies dusdanig positioneren en taken combineren dat de kwetsbaarheid hiervan beperkt is. Op resterende kwetsbare plekken wordt door de drie gemeenten samengewerkt om de kwetsbaarheid op te lossen.

Wij stellen in de brief aan het bestuur van De Connectie over de zienswijze op de begroting en meerjarenraming te benadrukken dat de beheersmaatregelen wat betreft de bovengenoemde risi-

Onderwerp

Zienswijze gemeenteraad inzake Begroting 2017 bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie

Datum

Kenmerk

Pagina

15 december 2016

4571

4 van 7

co's en die worden benoemd in het bedrijfsplan ook daadwerkelijk moeten worden geïmplementeerd.

Draagvlak

Niet van toepassing.

Aanpak/Uitvoering

Na de raadsbehandeling van dit voorstel de bijgevoegde brief versturen aan het bestuur van De Connectie met daarin het standpunt van uw raad.

Communicatie

Niet van toepassing.

Financiële consequenties

De *Meerjarenbegroting 2017-2020* van De Connectie is opgesteld op basis van het bedrijfsplan van De Connectie. Het aandeel van de gemeente Renkum in deze begroting is vastgesteld op basis van de inbreng 2017 en bedraagt 10,1 procent.

In de *Business case EY* werd uitgegaan van een begroting van ca. €38.600.000 (basisjaar 2015) en 400 fte waarmee De Connectie zou worden opgebouwd. Door verschillende besluiten om onderdelen niet over te brengen naar De Connectie, is de basis van De Connectie veranderd. De begroting van De Connectie gaat nu voor 2017 uit van een omvang van €35.900.000. De begroting van De Connectie gaat verder uit van een structurele besparing per 2020 van €3.100.000 en vanaf 2021 met ca. €4.100.000.

Transitiebudget

Binnen het kader van de vorming van De Connectie zijn afspraken gemaakt over het budget om te komen tot De Connectie. Voor de vorming / oprichting van De Connectie (tot 30 juni 2017) is een transitiebudget beschikbaar gesteld van €4.400.000. Dit bedrag is beschikbaar gesteld voor de ontvlechting van de verschillende afdelingen vanuit de drie gemeenten en voor de vorming van de nieuwe organisatie (kosten van de kwartiermakersorganisatie, programma- en interim-management, plaatsingsproces van medewerkers, communicatie etc. in aanloop naar 1 juli 2017).

De begroting van De Connectie gaat er vanuit dat het transitiebudget toereikend is om deze kosten te dragen. Besparingen binnen de begroting van de Connectie worden aangewend om de transitiekosten terug te verdienen.

Effect op de begroting van de gemeente

Om het totaal effect op de begroting van de gemeente in kaart te brengen, moet rekening worden gehouden met drie effecten. Dit betreft de kosten van demand management, bedrijfsbureau en frictiekosten:

- *Demand management*

Demand management (relatiebeheer) is een nieuwe rol, die moet worden toegevoegd aan de formatie van de gemeente. De demand manager (relatiebeheerder) slaat een brug tussen de gemeente en de Connectie. Het is een belangrijke schakel in het ontwikkelen en behouden van een goede samenwerking tussen alle betrokkenen. In de *Business case EY* is bepaald dat de toevoeging van taken binnen de gemeenten als gevolg van De Connectie budgetneutraal moet zijn. Dat betekent dat de kosten in mindering moeten worden gebracht op het besparingspotentieel van De Connectie.

Onderwerp

Zienswijze gemeenteraad inzake Begroting 2017 bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie

Datum

15 december 2016

Kenmerk

4571

Pagina

5 van 7

- *Bedrijfsbureau*

De *Business case EY* hanteerde het uitgangspunt dat binnen de gemeenten aan overhead zou moeten worden afgebouwd wat binnen De Connectie wordt opgebouwd. De *Business case EY* ging uit van een staf van 6 fte (exclusief een directeur) en hosting door de gemeenten van 6 fte aan adviestaken. De Connectie kiest nu voor een volledig zelfstandige staf, zonder hosting.

Daarnaast is op basis van nieuwe wettelijke verplichtingen per 1 januari 2018 nog een toevoeging van een aantal informatiemanagementfuncties noodzakelijk. Dat betreft functies met betrekking tot informatiebeveiliging en privacy. In totaal is 4,5 fte aan informatiemanagementfuncties opgenomen in de staf van De Connectie.

Daar waar de gemeenten niet in staat zijn om de functies die De Connectie opbouwt ook daadwerkelijk af te bouwen binnen de huidige organisaties, ontstaan meerkosten. Deze meerkosten worden in mindering gebracht op het besparingspotentieel van De Connectie.

- *Friciekosten*

De frictiekosten die ontstaan bij de start van De Connectie zijn voor rekening van de drie gemeenten. Deze frictiekosten worden volgens de verdeelsleutel verdeeld over Rheden, Renkum en Arnhem. Deze kosten moeten door de besparing van De Connectie worden terugverdiend, net als de transitiekosten die zijn gemaakt voor de start van De Connectie.

Het totale financiële beeld voor de gemeente Renkum op basis van deze begroting is als in de onderstaande tabel weergegeven. De begroting voor het jaar 2017 is in totaal €35.936.000. De begroting is opgebouwd voor het gehele jaar 2017. Met het van start gaan van De Connectie medio 2017 zal de inbreng ongeveer de helft zijn.

<i>Resultaat Renkum</i> <i>Bedragen × €1.000</i>	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Begroting Connectie</i>	35.936	35.745	34.377	32.907	31.944
Bijdrage Renkum begroting Connectie	3.630	3.611	3.473	3.324	3.227
Inbreng gemeente	3.634	3.632	3.619	3.619	3.619
<i>Saldo (structureel)</i>	4	21	147	295	393
Demand management	49	49	49	49	49
Bijdrage staf boven inbreng	120	109	97	83	83
<i>Netto structureel effect</i>	-165	-137	1	164	261
<i>Saldo cumulatief over de jaren</i>	-165	-302	-300	-137	124
<i>Incidentele lasten</i>					
Transitiekosten	444				
Friciekosten	44				
<i>Totaal incidentele lasten</i>	489				

Op basis hiervan ligt de terugverdienperiode voor de transitie- en frictiekosten voor Renkum in 2023. Dit betekent dat voor Renkum de terugverdienperiode opschuift ten opzichte van het kader in de *Business case EY*. Oorzaak hiervan ligt vooral in het feit dat wij de kosten van de staf niet op kunnen vangen binnen ons personeelsbudget. Het personeelsbudget staat dermate onder druk dat wij een aanvullende taakstelling op dit moment niet reëel vinden.

Gedurende de terugverdienperiode zullen wij het negatief saldo als vordering aan De Connectie op onze balans verantwoorden. Voor de gemeentelijke begroting is er dus gedurende de terugverdienperiode geen effect.

In de begroting van Renkum is een taakstelling op ICT opgenomen van €100.000 structureel. Het was de bedoeling dat deze taakstelling zou worden ingevuld met voordelen binnen de samenwer-

Onderwerp

Zienswijze gemeenteraad inzake Begroting 2017 bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie

Datum

15 december 2016

Kenmerk

4571

Pagina

6 van 7

king. Deze invulling is op zijn vroegst mogelijk in 2023. Wij zullen onderzoeken of er alternatieve mogelijkheden zijn om deze taakstelling in de jaren 2017-2022 in te vullen. De verwachting is echter dat dit niet (volledig) mogelijk zal zijn. Wij komen hier in de voorjaarsnota op terug.

Juridische consequenties

De raad heeft ten opzichte van De Connectie een klassieke rol, te weten het op hoofdlijnen stellen van de financiële kaders waarbinnen De Connectie vorm moet krijgen. De raden hebben hun gebruikelijke budgetrecht en controlerecht op de jaarrekening en begroting van De Connectie. Het bestuurslid dat is aangewezen door de gemeenteraad is voorts aan de raad inlichtingen en verantwoording verschuldigd, net zoals aan het college waar hij / zij deel van uitmaakt.

WMO-aspecten

Niet van toepassing.

Gezondheid

Niet van toepassing.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Effect op vermindering regeldruk

Geen.

Alternatieven

Wel een zienswijze indienen.

Bijlagen

1. Bedrijfsplan 2017-2020 De Connectie (met bijlagenboek)
2. Werkbegroting 2017-2020 De Connectie
3. Brief aan bestuur De Connectie inzake zienswijze Begroting 2017 en Meerjarenraming 2018-2020
4. Collegevoorstel Bedrijfsplan en begroting bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie